

Маданият юйле районлада маданият жашауну аралары болурча

Ахыры. Аллы 1-чи бетдеди.

Кенгешни башлай, КъМР-ни Парламентини Маданият, граждaн обществону айны-тыу эмда информация политика жаны бла комитетини башчысы **Заурбек Кумалов** союзолген теманы магына-лылыгын чертгенди. Нек дегенде, элде маданият махемелени республиканы маданиятын кырауда юлюш-лери уллуду. Ала кеслери да, эллиле, артыкыда жаш тёлло, сабийле, акылбалык болмагъанла да бирге жый-

рулурга, ала республиканы муниципал кыралыуларыны маданият, жамауат-политика жашауну араларына айла-нырча этерге тийишлиди, - дегенди Заурбек Кумалов.

Мухадин Кумахов а Черек районда кыонакыла жокъ-лагъан битеу юйле тап халда болгъанларын айырып айтханды. Огъары Малкъарда аллай махемелени ремонтун жылны ахырына дери бошарга белгиленгеннин да билдиргенди. Аны бла бирге кемчиликлени да жашырмагъанды. Аладан бири - штатны гитчелигиди.

ылып, солугъан, сёлешген, фажмуларын ачыклагъан, адеп-къылыкыга юйренген жангыз жер болуп кылады, дегенди.

-Аны себепли аллай уч-реждениялагъа энчи эс бу-

Къулбайланы Алан район-ну маданият бёлюмюнде иш-легенле чынтты профессио-налла болгъанларын айтып, алагъа ёсюп келген тёлло юйретимге улуу кыйын салгъанлары ючюн ыразы-

лыгын билдиргенди эмда быллай жыйылыула ишни бютюн тынгылы бардырыгъа себеплик этериклерине ышанганын айтханды.

Бизынгыны Маданият юйюно болумуну эмда ишини юсюнден а аны директору Гайылыны Муслим билди-риу этгенди. Мекямгъа 2019 жылда тынгылы ремонт этил-генди. Мында жырларгъа, тепсерге юйретимге кружо-клагъа 30-дан аслам адам жюрюйдю, тюрлю-тюрлю байрамла, жыйылыула бар-дырыладыла. Алай ишни иглендирир ючюн ырыскы-техника онглыны кючленди-

мей боллукъ туюлджю, теп-серге юйретген специалист керек болуп турады. Жыйылыула кыатышхан-ла республиканы муниципал районларында маданият махемелени ишлерин тин-тиу аланы ишлери аман бар-магъанларын кёрюзген-лерин белгилегенди. Аны бла бирге тамамланмагъан борчла да бардыла. Сёз ючюн, маданият ишлени, адамланы солууларын кыра-уну шёндюго формаларын кийириге, маданият учреж-денияланы информатизация даражаларын кётюрюрге, маданият жумушлары каче-

стволарын кётюрюрге керек болуп турады.

Жыйылыууну эсеплерин чыгъара, Заурбек Кумалов битеу кётюрюлген проблема-ладан кытулур ючюн, тийиш-ли мадарлары комплексин жарашдырыгъа керек бол-гъанын чертип айтханды.

Ахырында маданият иш бла байламлы структура-лагъа бла жер-жерли само-управленияы органларына эсерттиле жарашдырылып, кыабыл этилгенди.

КъМР-ни Парламентини пресс-службасы.

Кырау

Поликлиникала жангы излемлеге келишир ючюн

Кёп болмай КъМР-ни саулыкъ сакълау министри Рустам Калиба-тов, биринчи болушлукъ тапдыр-гъан медицина организациялада ремонт ишле кылай баргъанлары бла шагырейленер хыйсапда, бир кыауум объекте болгъанды. Аны юсюнден бизге ведомствону пресс-службасындан билдирген-диде.

Министр эм биринчи Вольный Аулда поликлиниканы жокълагъ-анды. Бюгонлюкде аны жанында жангы ишленген корпусу башы жабылып бошалгъанды. Эски ме-кямда да коммуникациялары: ток чыбыкъланы, таза, кир суу баргъан быргыыланы эм жылытыучу систе-маны да жангырхтандыла. Бу-сагъатда кабинетледе бла бёлюм-леде сюртюю-бою ишле тамамлана турадыла. Аны бла бирге поллагъа плитка бла ламинат да салынады.

Чегемни ара больницасында да Рустам Калибатов поликлиника бё-люмде тынгылы ремонт ишле кы-лай баргъанларына кырагъанды. Бусагъатда аны биринчи этажында таза, кир суу баргъан быргыыланы алыша турадыла. Министр тегерек-башха кырагъандан сора, подрдг организацияны таматасына жу-мушла качеству эм графикден кеч кыалмай тамамларыларын эсгертгенди. Муниципалитетни администрациясыны келечилери бла уа медицина учрежденияны тегереги тапландырырча мадар этилирге керегин сюзгенди.

Зольск районну ара больница-сында орналгъан поликлиникада инженер жумушлары тамамлай турадыла. Ол санда жылытыучу системаы, таза, кир суу баргъан быргыыланы, ток чыбыкъланы жангыртадыла. Аны бла бирге

ёртөнни билдирген сигнализация-ны жарашдыра турадыла. Объект битсе жангы излемлеге келиши-ргин ведомствону башчысы бек жаратханды.

Атажукинода да Саулыкъ сакъ-лау министерствону келечилери тынгылы ремонт этиле тургъан амбулаториягъа кырагъандыла. Бюгонлюкде аны ичинде этили-

ге керек ишле бошалгъандыла. Тегереги бла да темир буруу тар-тылгъанды. Башха медицина орга-низацияладача, мында да биринчи болушлукъ беруу жангы излемлеге келиширикди. Ол санда хар саусуз-гъа энчи кёздөн кыарарча мадар этиликиди.

МАГОМЕТЛАНЫ Сулейман.

ОЮМ

«Кесим да окъуйма, башхалагъа да хапар айтама»

Бизынгы элде жашагъан Чо-чайланы Татыуну кызы Асиятны юсюнден манга кыаршы жууугуум Чочайланы Алка хапар айтханды. Аны жыл саны эллиден атлагъ-анды. Сабийлерин аягъы юсюне салгъанды.Элде почта бёлюмге башчылыкъ этеди.

Асият «Заман» газетде басма-

ланган материалланы окъургъа, жангы, сейирлик хапарлары эл-лигерине айтургъа бек сюеди. Ансыз кюню кюн туюлджю деп эшиттенимде, аны бла сёлеширге деп, телефонну бурдум.

Анга жумушуну айтханымдан сора, ол, кюлюп, былай деди: «Мени газет окъуп олтургъанымы билип, бу тиширйу андан эсе юйю-не бир хайыр тюшюрюрге кюрешсе уа, дерикле да болурла. – Ишлер ючюн да кыалмагъанма, бюгюн да ишден бош заманымда кыолларым эшүмде, кёлерим а газетдедиле. Бир сагытымы бошуна жиберме-генме. Бай болайым деп да кю-решмегенме. Тюшген ырысхымы да Аллах башыбызгъа хайыр этсин.

Дунияны башында тынчлыкъ, ырахатлыкъ болсун, биз, анала, сабийлеге, аладан туугъанлагъа жиямайыкъ, андан сора бизге не керекди? Аллахха шукур, ашаргъа - аш, киерге - кийим да табылады жаны саугъа, мал да тутабыз, бах-

чада абериле ёсдюребиз.

Газетни уа бек сюйюп окъуйма. Бирде ол жашаууму женгил этген сунама. Иги зат окъусам, кыайгыла-рым чачыладыла. Бек алгъа тарых магыаналы материалланы, белгили адамларыбызны, алимлерибизни, урушуну, урунууну да ветеранларыны юслеринден окъуйма. Газетни бетинде суратлары кёбюрек болсала сюеме. Бек биринчи алагъа кыар-райма. Таныгъан, билген адаммы кёрор эсем а деп. Мен, ким биледи, ангылай да болмам, алай сурат кёп затны юсюнден хапар айтургъа боллукъду. Суратсыз материаллауа «сокъурлагъа» ушайдыла.

Газетни окъуп, былайдан узакъ болмай жашагъан кюншуларыма, танышларыма хапар айтсам, ала да бек сюедиле тынгыларгъа. Мен а Нальчикде быллай иш болду, кёрмюч ачылды, концерт кырадыла, спектакль кёргозтдюле, дуняда уа быллай бола турады, деп хапар айтучума.

Эрттегиле бошдан айтмагъ-андыла: «Билимди дунияны ту-турургъ», деп. Адамны бек улуу байлыгы да олду. Газетни юсю бла кёп зат билеме.

Бизни юйюбюзде «Коммунизмге жол», бусагъатда уа «Заман» га-зетни, бир жыл да кыймай жаз-дырадыла. Мен а алаыны жыйып турама, жыртырмайма бирин да. Энди сабийле, абадан болуп, бирер жерде ишлейдиле - бири Кыашха-тауда больницада врачды, жаш а Маздокда кыулукъ этеди. Кыыш кюнледе не ишлерикме, газет да окумасам?

Жаз башында, жайда, кюз ар-тында да бахчада ишле башланп болгъынчы ала бла кюрешсем да, ингирликде газетни кыолума алып, бир окумасам, адыргы этип туруучума», -дейди ушакъ негерим.

ХОПАЛАНЫ Марзият.
Сурат авторнуду.

Тюбешиуну ахырында кыо-накыла студентлени соруулары-на жууапла бергенди. Алаы асламыс ведомстволу билим

беруу учреждениялагъа кирирча эм Росгвардияда кыулукъ этерча онгла бла байламлы болгъандыла.

Бизни корр.

Орта кюн, абустолну арт айы (декабрь), 9, 2021 жыл
Интернет-версия: gazeta.zamankbr.ru

9 декабрь – Ата журтну жигитлерини кюню

9 декабрьде Россейде Ата журтну жигитлерини кюнюн белгилейдиле. Ол сыйлы кюн 2007 жылда Федерал закон бла бек бийик кырал саугъала бла – Совет Союзну эмда Россей Федерацияны Жигитлери деген атла, Махтаулукну эмда Сыйлы Георгийни орденлери бла белгиленгенлеге кырал, жамауат да улуу хурмет этгенлерине шагъатлыкъга тохташдырылганды.

Бу жаш байрам болгъанлыкъга, аны тарыхы эрттеден келеди. 1976 жылда ноябрьде Екатерина II бек сыйлы эмда магыаналы орденледен бирин – Сыйлы Георгий Победоносечи орденин – тохташдыргъанды. Ол заманда аны бла сер-мешледе кишиликлерин бла ётгюрлюклерин кёргозтгенлери ючюн офицерле бла генералла саугъалангандыла.

1917 жылда Октябрь революциядан сора орден кетерилгенди. 1943 жылда уа аны орунуна Махтаулукну (Славы) ордени тохташдырылганды. Аны бла 1945 жылгъа дери Улуу Ата журт урушда жигитликлерин кёргозтген солдатланы бла офицерлени саугъалап тургъандыла. Ол кезиуну ичинде орденни төрт даражасы бла 2640 адам саугъаланганды. Алаы араларында таулу жашла да кёп бол-гъандыла. Бу материалда алаы санап чыкъгъан кыйынды, аны себепли бир кыауумун сагъынып кыоябыз:

Кишиликлери, батырлыкълары бла махтау тапхандыла

Акъайланы Къумукъ Махтаулукну ючюнчо даражалы орденине немислие орналгъан бир бийикликни ротасы бла бирге алгъаны ючюн тийиш-ли болгъанды. Ала ол бийикликни алгъанла-рындан сора, фашист-ле бизни аскерчилени кыуршалагъандыла. Рота алагъа кыажу кыа-ты сермешгенди, алай адамлары, сауутлары да аздан-аз кыала башлагъ-андыла. Ол заманда Къу-мукъ бир взводну алып, душманны кыуршоундан ычхыннганды эмда ро-тагъа боеприпасла жет-диргенди. Немислилеге артха кетерге тюшген-ди. Полкун командири подполковник Рудаков аны Махтаулукну ор-денине кёргозтгени бла кыалмай, аты жазылгъан керох бла да саугъалагъ-анды.

Багыналаны Алий Махтаулукну III дара-жалы ордени бла Феод-осияны мараучуланы Кызыл Байракны 383-чо дивизиясыны коман-дирини 1944 жылда 15 июньда чыгъарылгъан буйругуу бла саугъаланн-ганды. Аны саугъалау кыагытында быллай жа-зылады: «Керч шахар-ны тийресинде баргъан

Байсолтанланы Алим.

Уммайланы Мухажир.

Хочуланы Магомед.

Акъайланы Къумукъ.

араларында бизни жер-лешлерибиз да аз тую-лджюле. Улуу Ата журт урушну заманында ба-тырлыкъ этгенлери ючюн Кыабарты-Малкъарны 32 махтаулу жашына Совет Союзну Жигити деген ат аталгъанды. Алаы араларында Байсолтанланы

Къулбайланы Элбай.

Ахшакъланы Биэзүлкъа.

Сюйдюмланы Исмайыл.

кыаты сермешлени кё-зюмюнде, 1944 жылны 10 апрелинде кече анга душманны топлары кы-лайда болгъанларын би-лирге буйрукъ берилген эди. Аны толтура туруп, тасхахчыбызны душманла эслейдиле, алайда кы-зыу кыазуат башланады. Сёзсюз, ала кёп эдиле, Алий а - кеси жангыз. Гранатала атып, авто-матдан ол ат ачып, ол жети фашист солдатны ёлтюреди. Артха анга буюрулгъан борчну тол-туруп кыайтады.

Шауаланы Жибрил, Геляхланы Исхакъ, Къул-байланы Элбай Махтау-лукну орденине Москва ючюн кыазуатда кёр-гозтген кишилиги ючюн тийишли болгъандыла. Дагъыда **Ахшакъланы Биэзүлкъланы, Зокъала-ны Юсюнню, Атаккула-ны Муталифни, Хопала-ны Къайсарны, Хочула-ны Магометни, Сюйдюм-ланы Исмайылны** эм кёп башха жашларыбызны жигитликлери ол сыйлы орден бла белгиленген эди.

СССР-де айырмалы-лыкъны бек бийик белги-си Совет Союзну Жигити деген ат саналгъанды. Ол 1934 жылны апрель айында тохташдырыл-ганды. Алай бла СССР-ни заманында Алтын Жулдуз бла 12 776 адам саугъаланганды. Анга тийишли болгъанланы

Алим бла Уммайланы Мухажир да бардыла. **Байсолтанланы Юсюн-но жашы Алимге** ол кыулукъ этген аскер бё-люмде кыоркы билмеген тау кыш деп айтхандыла. Ол фашист асла бла Улуу Ата журт урушун биринчи кюнлеринде окъуна тю-бешгенди. Ол заманда звенону командири эди. Гвардиялы капитан Бай-солтанланы Алим Ленин-градны тийрелеринде, Эстонияны жеринде да душманны жапу аскер-лерине бла техникасына кёп халеклик салгъан-ды. Бир жылны ичинде батыр лётчик кёкге 277 керё кётюрюлгенди, 27 керё душманны тасхасын билирге чыкъгъанды, сермешлеге 45 керё ки-ришгенди, 10 самолётну кеси алына, 13-сюн да башхала бла бирге агъ-ызгъанды. 1942 жылда 23 октябрьде СССР-ни Баш Советини Президиумуну Указы бла анга Совет Союзну Жигити деген ат аталгъанды. Аллай улуу сыйгъа ол Шимал Кавказда биринчи болуп тийишли кёрюлгенди.

Уммайланы Магомед-Герийни жашы Мухажир уруш башланган кюн-леде жапу аскер ротагъа башчылыкъ этгенди. Аны биринчи саугъасы «За от-вагу» майдал болгъанды. Ол аны сыйлы кёргенди эмда ёхтемленгенди.

Сёзсюз, хар кырал да кеслерини жигитлери бла ёхтемленеди. Ма алай адамланы юлгюлерин-де юйретирге боллукъ-ду жаш тёллобюзно Ата журтларыны сюерге, анга кертичи болургъа.

ТЕКУЛАНЫ Хауа.

Таматаланы осуятларына табына

Жолоучулук алакат затды, не кеп заман ётсе да унутмайса анда кёрген жерлени, танышхан адам-ланы. 2013 жылда Тюркню Ялова шахарында онекинчи халкыла аралы тепсеу фестивалы ётдюрюлген эди. Байрам бошалгъан-дан сора, къарачайлыла бла малкъарлыла жаша-гъан Чифлик элге барыр-гъа излейбиз.

Тюркню ара каналында къазах тилде беруилени редактору – бир жерлеши-биз Чамаланы Уфук элни ол заманда от тыошуоге къажау службасыны башчысы Къырымшаухалланы Муратха, телефон бла сёлешип, ниетибизни айтады. Бир кесекден ол жаш биз тургъан кьонакъ юйге ав-томашинасы бла жетеди.

Чертип айтырады, Къырымшаухал ул у элде да-ражасы жюриоген жашла-данды. Бююнлюкде да аны бла социал сетьледе шубхбуз, пенсиягъа чык-гъанды. Биз анда болгъан-да, ишлеген жерини бир уллу отоуунда тауулануи жыйып, алакат тыбешу къурагъан эди.

Къарачай-малкъар тилни иги билгени себепли Мурат бизге, жолда бара, элни юсюнден алакат хабар ай-тады. Чифлик эл Ялованы чегги бошалгъанлай баш-ланады. Ол шёндюголю заманын излемлерине ке-лишген, адам кыйналмай жашау этерча, хар заты да болгъан гитче шахар-чыкъды.

Эл сыртлы жерде орна-

лыпды. Жерчилик бла кю-реширге топурагъы игиди, сууу да асламды. Тюркде ёсген кёгетледен ол жерле-де хазна кълалмай барысы да битеди.

Мурат бизге элде болгъан тюрлю-тюрлю учреждени-яланы, спорт мекамны, ол санда теннис, топ ойнау-чу майданлары эм башха омакъ журтланы кёргоз-теди. Бир таулу юйорню эски юй орунунда белгили фирма уллу сатыу-алыу этген ара ишлегенди. Аны ююн ала ол юйорге сюй-ген жерлеринде мекам сатып алгъандыла эм бир талай жылны ай сайын иги кесек аха төлеп тур-гъандыла, деп сейир хапар айтхан эди.

Ялова алгъын Стамбул-гъа киргени себепли Кав-каздан кёчюп баргъанлары асламысы ол жерледе тох-тагъандыла. Жарсыугъа, ол заманлада табийгъат

хауа болумла бизни адам-ларыбызны кёбюсюне жар-ашмагъандыла. Тенгиз жагъалада жашау этерге юйренмегенле, ол тийре-лени иги жаратмай, башха жерлеге кёчюп кетгенди.

Болсада бир къауумла ауукъ жылдан алайгъа кълыйтп келгенди. Муратны айтханына кёре, аланы юйор да аллайла-данды. Элни ичи бла бара, Мурат, автомашинасын тох-тата-тохтата, кълыйсы тукъ-умну келечиси кълыйда жашагъаныны юсюнден айтады. Бир омакъ юйно кълбакъ эшиклерини ал-лында тохтайды. «Былайда мени эгечим Бирсан тура-ды, заманыгъыз бар эсе, юйюне кирейик. Ол Кав-каздан хапар эшитирге бек сюйюучюдю», - деп, бизни юйге чакъырады. Юйно иеси, аллыбызгъа чыгып, бизге жарыкъ тыбейди.

Бирсан, къарындашыча, малкъар тилде шатык сё-лешмей эсе да, айтханын ангълатады:

- Сизни мен танийма, озгъан жыл элни адамла-ры бла тыбешген эдигиз, ючеулен бар эдигиз ол за-манда, - деп, барыбызны да сейирге кълдырады. **Баям**, бу сыйдам бет-ли, субай тишируу ол за-манлада фестивальлагъа баргъанымда, ол элде Къа-барты-Малкъар Республи-каны гуманитар тинтиуле бардыргъан институту ту-тамата илму къллукъчу-су Тетуулану Алимни бла мени элни адамлары бла болгъан тыбешуиубюзге келген болур эди.

- Сиз былтыр да бу элде болдугъуз, быйыл а къл-дан чыккъыгъыз? - деп, ышара-ышара, соруу бере-ди. Сора баш иеси Айдын Арслан бла бирге бизни юйлерине чакъырадыла.

Бирсан Чифликде ёсген-ди, анда школну бошагъан-дан сора, окъургъа амалы болмай, элде ЗАГС-да ишге тохтайды. Шёндю да анда урунады. Бу тиширууу жашы бла кызы барды.

Аны бла ушакъ этгени-бизде, Кавказда жашагъ-анлары насыпллылагъа санайма, деген эди. Ана-бызы хапарларына тынгы-ласакъ, ол жерлеге барып келгенча алай болабыз. Ариу табийгъатыгъызын, кёчгончюлюкню сынагъа-ныгъызы юсюнден да кёп хапарла эшитгенме.

Не болса да, сиз туугъан жеригизге кълйтхансыз.

Кюн сайын бир биригизни кёрюп жашайсыз. Сабий-лени къарачай-малкъар тилни окъургъа, башха билим алыргъа да онгла-ры барды. Заман болуп, ишден солугъа чык-сам, Кавказгъа бармай кълмам, деген эди ол тишируу.

Муратны айтыууна кёре, алгъын элде жа-ланда таулула жашагъ-андыла. Малчылыккыны хайырындан жашау этип тургъандыла. Шёндю ол жерледе мал тутхан кълалмагъанды. Эллиле-ни асламысы сатыу-алыу бла кюрешеди, кълрал ишледе, Ялова шахарда да урунадыла. Бийик би-лими болгъан жаш тёлю башха кълраллагъа да кетеди.

Элде, къарачайлыла-дан бла малкъарлыладан сора да, башха миллет-лени келечилери: татар-лыла, кълмукълула да жашайдыла.

Танышыбыз бююн-люкде да элни жамауат ишине тири кълтасы-ды. Кавказ миллетлени биригуилерине киреди. Бизни бла бардыргъан ушагъында Къырымша-ухал ул у бир гитче тас-хасын да айтхан эди. Ол тукъум таматаланы анга этген осуятларын эсде туттады. Кавказгъа бар-рып, аланы ата-бабалары тургъан жерлеге жетип, анда кълалгъанлагъа ты-беп, сора дууа алдырыр-гъа умут этгенди. Мурат таматаланы осуятларын толтургъанды. Мындан алгъа Къарачайда бар-дырылуучу «Айранны байрамына» келип, ол борчун да толтуруп кет-генди.

КЪОНАКЪЛАНЫ Хасан.

Миллет библиотеканы 100-жылпыгына

Адепли адам, тюз ниетли къллукъчу

Республиканы жашау-унда ыз кълыйгъанлары араларында нартанчыла аз туюлюдюле. Бу элде туугъан эди Хакас Келеме-тов да. Аны атасы Талостан бла анасы Фатимат битеу жашауларын колхозда уру-нуугъа берген эдиле. Ын-насы Апсилах а туудугъун кимден да бек сие эди.

Урушну аллында жыл-лада халккыны аскер уста-лыккыгъа юйретуге аслам эс бёле эдиле. Талостанны да аллай сборлагъа чакъ-ырадыла. Анда политика, аскер, уруш бардырудан сора да, жашланы чыныкъ-дыргъан да этгенди. Ма аллай кезуилени биринде турникде бурула тургъан-лай, тапсыз жыгылып, ау-ушарды гитче Хакасчыккыны атасы. Жашчык сабийлик-ден таянчакъсыз кълады.

Кёп да бармай а Улуу Ата Журт уруш да башлана-ды. Нартанчыла анга тири кълтышхандыла. Ол бошал-гъандан сора, фронтовикле да элге кълйта, жашау да тозэле башлайды. 1947 жыл бек кълыйын эди - ачлыкъ кълыхан жыл. Хакас Келе-метовну асыны да ол кезиуде ауушарды. Ёксюз жашчыккыны школгъа ыннасына ашы-рыргъа тошеди. Туудугъун ол билмилли болуп кёрюрге сыйгенди. Нек дегенде ол аны жашыны мураты эди. Сабий аны биле эди эм битеу кюнчон билим алыугъа бере ёсгенди. Жашауда кесине ышаныргъа юйренген жаш төнглеринден эсли эди. Би-лимлигити бла айырмалы болуп, ол КылМКЪ-ну тарых-филология факультетине окъургъа киреди.

Ол факультетни деканы болуп тургъан Алий-ланы Умарны юсюнден терк-терк эсергичю эди. Нек дегенде ёксюз жашны

кълдарында аны кълыйны уллу болгъанды. Хабасны ыннасы къларт, кълары-суз болгъанда, ол окъуун кълюп, анга къларар ююн юйде тохташарды. Сора Алий ул аны юйюне келип, Апсилах бла ушакъ этип, хунерли жашха окъуун бардырыргъа кереклисин ангълатады. Ынна, туу-дугъу бла сёлешип, андан университетге жюрюрюн тилейди.

Умар Баблашевич, жашха кёл этдирип: «Сен окъургъа

керексе. Мен сени жети-шимли болурунга ийнанам» - деп, хуржунуна 25 сом салгъан эди. Ол ахчаны Хакас Талостанович иги кёсек заман озгъандан сора тапханды. Сора токенге ба-рып, башдан аякъ кийнеди.

Бир кълуам замандан а Хабасны айырмалы комсомолчуланы санында целинагъа жиберди. Андан кълйтхандан сора ол ыннасына ийнек сатып алады. Огъурулу тишируу аны сюткон кълоншулагъа юлеширге бек сыйгенди.

Окъуун бошагъан жаш-ны Чечен-Ингуш АССР-ни Гехи элинде устазлыкъ этерге ашырадыла. Кёл жылланы кёчгончюлюк-де туруп кълйтхан, тыш адамгъа ышанылулукълары болмагъан халккыны ичинде ишлеген тынч туюлю эди.

Алай билимми, сабыр халли жашны эллиле жаратып, кълонакъгъа окъуна чакъыра тебирейдиге. Ол анда 4 жылны устазлыкъ, заву-лукъ да этип тургъанды.

Бери кълйтхандан сора анга кёл тюрлю пар-тия къллукъларда ишлерге тошгенди. 80-чи жыллада ол республикада сыйы-намысы жюриоген къллукъчу-ладан бири эди. 1987 жылда уа аны маданият минис-трни къллугъуна саладыла. Култпросвет училищени мурдорунда Искусстволаны Шимал-Кавказ кълрал ин-ституту ачылады, Маданият юйле, музейле, библиотеке-ла да жангы кюч бла иштеп башлайдыла.

90-чы жалланы биринчи жарымында Хакас Келе-метов КълМР-ни Правитель-ствосуну Председателини орунбасарыны къллугъуун-да ишлеп турады. Социал болум бла байламлы ишле ююн жууаппы эди. Кеси ёксюз ёсген жаш пенсия-чыланы, кълалгъан инсан-ланы да кълыйын жашау-ларына ол болмагъанча бек жарсыгъанды. Кълрал чачылып, жашау да ан-гылашынысуз болады. ...

Бир кълуам замандан аны коммунист парти-яны республикалы комите-тини биринчи секретары-на тийишли кёрелди. Ол кезиуде аны Миллет библи-отекагъа башчылыкъ этерге саладыла. Киптажанада иш-легенлени эспериде Хакас Талостанович тюз оюнууча кълалгъанды. Ол хар ишчи-ни жашау болумун билирге сыйгенди. Керек болгъан кълдарда сёл бла, ырыксы бла да болушлукъ этгенди.

МАХИЙЛАНЫ Азиза, ТАППАСХАНЛАНЫ Аминат.

САУЛУКЪ

«Гриппни, сансыз этип, аягъы юсюнде ётдюрюрге жарамайды»

Сууукъла келгенди. Хау, ковид битеу башха ауруулары кълстагъанча кёрюнгениликке, ала да алыкъа тобейдиге. Сёз ююн, грипп.Ол жукъгъан аурууду. Андан кълал сакъланыргъа боллу-гъуну юсюнден Инфекция ауруулагъа эм СПИД-ге кълажу араны врач-инфекционисти Аппайланы Шамил бла ушакъ этгенбиз.

- **Гриппни кълыйн ауруу-гъа санаргъа боламыды?** - Хау. Ол жайылып баш-лангъанда, мингле бла адамла ауруйдула, жар-сыугъа, ёлгенле да бола-дыла. Аланы кёбюсю бий-реклери ауругъанла, кълан басымдан кълыйналгъанла, кълрла эм сабийледиле.

- **Андан сакъланыр амал бармыды?** - Ауруудан кесигизни сакъларгъа сие озегиз, кёл адам жюриоген транспорт бла азыракъ хайырланыр-гъа кюрешигиз. Ишигизде неда кеси телефонугъуз бла башхалагъа сёлеширге эркин этмегиз. Тыбешген заманда бир бирни уппа этмегиз. Мен аны бошдан айтмай, жарсыугъа, жаш адамланы араларында ол жорукъ болуп кългъанды. Эрттенкиде студентле бир бирлерин кёргенлей, къл-чакълашып башлайдыла, ол а аурууну терк жайыл-ууна себеплик этеди.

- **Гриппден сакъланыуу бек магъаналы бир нечча амалын белгилесегиз эди.** - Алагъа хар ким да эс бёлюрге керекди.Бирин-чиден, намыс-сый дегенни, бир ауукъ заманнга унутуп, кёл узатып саламлашхан-ны кълоргъа керекди, бю-тюнда грипп тигген адамла бла. Саулукъну башы жы-лыу болгъанын унутургъа жарамайды. Аз да суукъ болгъаныгъызлай, ауруу хорлап кълорыккыды.

Эпидемияны кезиунде табагыгъызын, кълшы-тыгъыгъызын да энчи этигиз. Ала бла биреу да хайыр-ланмазгъа керекди. Иммуниетни кюнчленди-рив ююн, тюрлю-тюрлю кёгетлени ашаргъа тий-

ишлиди. Алада адамны чархына юч-кълары бер-ген витаминле кёлдюле. Санында-чархында вита-минле жетишген адамны ауруу хорлаплайды.

- **Тюз ауругъанлай, анти-биотикле ичгерге керек-миди?** - Угъай, врачха сормай, бир тюрлю дарманын ичме-гиз, бютюнда антибиотикле-ни. Женгил ауругъанлагъа бла сабийлеге аланы керек-лиси жокъду, аны кълй, ала хата салыргъа бол-лукъдула. Антибиотиклени ангина, пневмония дегенча аурууладан кълыйналгъан неда ала башлангъандыла деп ишкли болгъан заман-да ичгерге тийишлиди. Багъ-ыну кълаллай дарманладан башларгъа кереклисин врач тохташдырады.

Рекламагъа кълрап, кёл ата-анала, сабийлеге кес-лери аптекадан аспирин, анальгин, антибиотикле алып, ичирип башлайды-ла. Медиклени оюмларына кёл, ала бауургъа, мыйыгъа уллу хата саладыла. Аны се-бепли врач бла оюлашмай, сабийге эм кълрха дарман берирге керекмейди.

Анальгинни, бир бек амал-сы заманда болмаса, ич-месе игиди. Арт отуз жылда аны кёл кълралда чыгъа-рыргъа, хайырланыргъа да эркин этмейди.

- **Дарман салдыруу а болушамыды?** - Биогонлюкде вакцина-ция ауруудан сакъланыуу баш амалына саналады. Бек биринчи сабийлеге, устазлагъа, школчулагъа, врачлагъа, абаданлагъа, хроникалы ауруулары бол-гъанлагъа салыргъа керек-ди дарманы. Бу иш ноябрь-

де-декабрьде башланады.

Жарсыугъа, шёндю вак-цинациягъа кълажу жал-гъан хапарла жайыладыла эм кёлпе сабийлерине аны этдирирге эркинлик бер-мейдиге. Ол терсди. Ва-кцина этилген сабий аурус-да, теркирек сау болады, гриппден сора башха къл-ыйн ауруула чыкълмайды.

- **Бир-бир адамлагъа при-вивкала этерге жарамай-ды, алагъа жимпрофила-ктика бла болушургъа онгла бардыла (оксалино-вая мазь, лейкоцитарный интерферон, амантадин, ремантадин).** Халкъда жюриоген профилактика амалла бла хайырланыр-гъа да болады.

- **Гриппни, сансыз этип, аягъы юсюнде ётдюрюрге жарамайды?** - Угъай, ол саулыкъгъа уллу заран тошюрюрге боллукъ-ду.Ауруургъа тебирегенигизни сезгенлей, ишден тохтап, саулуугъузну кългыгъысын этигиз.Грипчикиле, банкала, койдюрючю пластирьле гриппден, кесекден къл-налгъанлагъа болушлукъ этген бек иги амаллагъа са-налып келеди.Алай аланы жалаанда бир-бир кезиудеде салыргъа жарайды.

Гитче сабийлеге уа горчи-никле, банкала да хайырлы угъай, кълоркёулу окъуна-дыла. Бютюнда температу-расы кёлюрюлген заманда. Аны тошюрюк ююн бир билреде дарман керек бол-май да къллыуучуду. Ауру-гъанын юсюн ачып, терисин мылы быстыр бла ырыс-са тамамды. Адамны терлетген дарман хансланы, наныкъ вареняны, бал бла чачны унутургъа керек туюлюдо.

Бек башы уа – тюз ау-ругъанлай, врачны юйге чакъырыгъыз. Жалаанда ол айтхан дарманланы ичигиз.

Ушаккыны **КЪАПЛАНАНЫ Марзия** бардыргъанды.

ЖАНГЫРТЫУ

Сабийлени фахмулары айнытыугъа энчи эс бура

Пандемия ююн жашау тохтап кълалмагъанды. Черек районда да огъурлу иш болгъанды: Кълшхатауда Сабий чыгъармачылыккы район юйю 1936 жылда ишленген эски мекамдан тынгылы ремонт этилген Маданият юйге кёлгенди.

Былтыр «Заман» газет да жаз-гъан эди Сабий чыгъармачылыккы-ны юйю бек осал халда болгъаны-ны юсюнден, алай болум былай терк тызелир деб а сакълamay эдик. Бу иш Черек районну ою-учулары бирлеше билгенлерин ачыкъ кёргозтгенди.

- Алгъын жауун жаугъанлай,

Раиса Курашева.

мен олтургъан отоуну башындан суу агъып башлай эди, бир кюн а оюлуп окъуна тошгенди. Кесиме угъай, сабийлеге хата болмасын деп кълоркъланлай тургъанма, - дейди Сабий чыгъармачылыккы-ны юйюню таматасы Жуболаны Марианна.

Энди мында библиотека, музыка школ, «Алакат», «Кълуанч» тепсеу ансамбльле, башха кружокла эм Сабий чыгъармачылыккы юйю ишлегенлерин ол кълуанын айта-ды. «Аланы бир жерде болгъанла-ры уллу байрамла кълраргъа онг береди», - дейди.

Локиаланы Анна сабийлени

сурат ишлерге юйретеди. Аны сохталарыны кёрмючю фойеде (ол а бек эркинди, жарыккъды) бардырылса, анда музыкантла да согъаргъа боллукъдула. Бусагъат-да, кёрмючлени ариу байрамлача кълрайдыла: музыка, тепсеуле, на-змудла, мода – хар затха да табыла-ды анда жер. Сурат мастерскойгъа мольбертле алыннгандыла.

Отоу эркинди, жарыккъды! «Бери келирге сыйгенле бек кёлдюле, барысы да сыйын-майдыла», - деп кълшады Жуболаны Марианна. Сабий чыгъармачылыккы-ны юйюню устазлары бла юйретиучюлери жалаанда Кълшхатауда угъай, Черек районну башха эллерини школларында да ишлейди-ле. Сёз ююн, Бабугентде Бёзюланы Маржан кийиз уурургъа юйретеди. Респуб-ликалы кёрмючледе аланы ишлери бек кълуандырыу-чудула. Огъары Малкъарда Цепишланы Алий юйретген жырчы сабийле битеурсе-сей эришууде алчы жерле-ни аладыла.

Искусствону дуниясына школну бошагъандан сора келген болмагъанча къл-ыйнды, биринчи атламланы сабий жыллада этерге ке-рекди. Бизни суратчылары-

быз, музыкантларыбыз, тепсеу-чюлерибиз болургъа керекдиле: ала ёмюрлени теренинде ата-баба-ларыбыз ёсдюрген маданиятны айнытырыккъдыла. «Хар сабий да чыгъармачылыкъ иш бла кюреширге сюеди, жюриюсюнле, алай ала суратчыла болмазлыкълары баямды», - дейди ата-аналаны бир-бирлери.

Алай айтыргъа жарамайды деп, мени оюум алайды. Жалаанда экономистле, юристле, врачла, саудюгерчиле болуп кълалмай, кими суратчы, башхасы музыкант, ююнчюню тепсеучю неда артист болурла. Битеу халкъларда суратлау искусство, музыка, театр, газетле, телевидение айныгъанда, биз а

Суратда: Жуболаны Марианна (онг жанында ююнчю) ишчилери бла.

хар затны да бирча жабыпмы къл-яркълыйбыз?

Жуболаны Марианна бююнлюк-де миллетибизге керекли ишни бардырады, анга не жаны бла да болушургъа керекди. Насылха, аны ангълагъанла да бардыла. Былтыр Сабий чыгъармачылыккы-ны юйю эски мекамдан болгъан тыбешуиубюзню кезиунде Марианнагъа, Кълшхатауу ийямаи келип: «Не зат керек эсе да, жазып беригиз, болушуркълбуз», - деген-ин кълуанып айтханды ол. Кулер, бузлатма, шинтикле эм башха затланы тизмесин кълрагъанлай, дин ахлула аланы алгъандыла. Ёсе келген тёлюню айнытууну сыйлы жумушунда битеу жамауат бирлеширге керекди.

Жуболаны Марианна робото-техника кабинетни да кёргозт-генди. Кълзчыкълра тигиу ишге юйренрик отода да машинала сабийлени сакълайдыла. Бу кюн-леде фойеде ишле бошалгъанлай, окъуучула бери келликдиле. Бери жалаанда Кълшхатаудан угъай, жууукъ элледен да жюриюдюле. Бююнлюкде узакъ элдеде школ-лада кружоклагъа баргъанла бла бирге Сабий чыгъармачылыккы юйю алтмыш жюз сабийни фак-муларын айнытады. Бек суралгъан кружокладан бири инглиз тилди. Ата – анала ангълайдыла: шёндю-гу дуняда чекле жокъдула, билим алыуда, иш излеуде баш адам-лагъа инглиз тил бек керекди.

БАЙСЫЛАНЫ Марзия. Суратла авторнудула.

ЭКЗАМЕНЛЕ

Билимлери, хунерликлери да сыналганды

Биринчи декабрьде, битеу кыралдача, Къабарты-Малкъарны 232 мектебинде (онбиринчи класслары болгъанлада) быйыл школаны тауусурукъ жашла бла кызыла эсеп халда келден жазманы жазгъандыла. Быйыл а анга саулай да республикадан 4376 адам кыатышханды. Ол санда саулукуллары бла байламлы чекленнген онглары болгъанла да бардыла. Аладан а 39-су сочинение угъай, изложение жазаргъа сюйгенлерин билдиргендиде. Эсигизге салайыкъ, выпускниклени аллай эркинликлери барды.

Барыбыз да билгенликден, эсеп сынаула мектеплен бошарыкъларгъа ЕГЭ-леге барыргъа эркинлик бердиле. Келден жазма ючюн «зачёт», «незачёт» белгиле салынадыла. Жазуу ишден «зачёт» алыр ючюн а жюз сёзде бешден кеп халат жиберирге жарамайды (сёзлени тюз жазуу, тийгъыш белгилени тийишлисича хайырлана билиу эмда грамматика жаны бла да).

бла къалай хайырланалгъанын кертгюздеди.

Сынау ишни бу жол саулукуллары бла байламлы жазалмай къалгъанла неда андан «незачёт» алгъанла уа аны кыошакъ (резерв) кюнледе берирге онг табарыкъларыла. Ала уа экинчи февральгъа эмда төртюнчю майгъа тюшедиле.

Сагъынылган жазма биз юйреннгенча школда дерседе болуучу төрели ишча туюлдо. Литературадан

сочиненияда бир энчи берилген суратлау чыгъарманы неда бир авторну чыгъармачылыгъыны юсюнден окъуучу кенгертилген халда

жазаргъа керек болады. Эсеп сынау ишде уа оюмлагъа эркинлик бериледи, ниет эмда философия темала бла байламлы бир тюрлю китапта неда чыгъармада айтылгъанга таяна, школчу кесини кез къарамын алай ачыкъларды. Андан сора да, былайда сёз жаланда мектепде берилген программа бла угъай, дагъыда дерсен тышында да окъулгъан затланы юслеринден барады.

Окъуучуланы ишлерине жазаргъа эркинлик болгъан

багъа сала туруп, аны тема бла къалай келишгенине эмда юлгюлерине энчирек къаралады. Бу жаны бла кемчиликле бар эселе, андан «зачёт» болмай да къаллыкды. Саулай да сочиненияда 350 сёз болургъа, ол санда тилни болушлукъчу кесекчиклери да, керекди. Экспертле сабиле юйде хазырлагъан юлгюлени (шаблонланы) ангылап, керюп кыйгъанларын да белгилейдиле жылдан-жылгъа. Аны себепли ол затха (шаблонну хазырлаугъа) оздурмай заманын, алгъадан билинген темалагъа келиширик чыгъармаланы окъургъа неда кыйтарыргъа чакъырадыла школчуланы.

Алгъадан белгиленнген темала – «Человек путешествующий: дорога жизни человека», «Преступление и наказание – вечная тема», «Цивилизация и технологии – спасение, вызов или трагедия», дагъыда бир китапны, музыка чыгъарманы неда кинофильмни юсюнден жазаргъа эркинлик болгъан

дыла. Алай эсе да, аладан кыйасына кере ишлериклерин а выпускникле жаланда биринчи декабрьде эрттенликде билгендиде. Белгилегенибизча, ишлеге экспертле къарайдыла. Ол жаны бла энчи мурдор да къуралгъанды. Сочиненияла сканерден да ёдюрюледиле эмда компьютерде энчи кабинетледе сакъланадыла. Сынау иш кеси да эки сагъат бла 55 минутну барады. Быйыл ЕГЭ-лени эмда ОГЭ-лени 2019-2020 окъуу жылдагъы экзаменлеча угъай, ковид жайылгъынчы болгъаныча бардырыгъа белгиленеди. Дагъыда орус тилден сора да, математикадан экзамен борчу халда боллукъду (эки жылда да аны мурдорлу тюрлюсю берилмегенди). Хар замандача, февральда Бир кырал экзаменне барлыкъланы тизмеси къураллыкды эмда эсеп халда келден жазманы бералгъанла бирси ЕГЭ-лерин да сайларыкъларыла.

МОКЪАЛАНЫ Зухура.

Ачылыу

Усталыкъ алыргъа тийишли онгла

Кеп болмай Тырнауузда Элбрус регион колледжинде «Гитче классланы окъутуу», «Школгъа дери билим беруу», «Социал иш» эм «Ич ишлени оргарлары» деген компетенцияладан мастерскоила ачылгъандыла. Бу кыууанчлы ишлеге КъМР-ни жарыкъландырыу, илму эмда жаш тёлую ишлери жаны бла министри Анзор Езаов бла Элбрус районну администрациясыны башчысыны кыулугъугъун толтургъан Сотталаны Къурман эм башхала кыатышхандыла.

Мастерскоиланы ачаргъа колледж «Билим беруу» миллет проектни чеклеринде бардырылгъан «Жаш профессионалла» конкурсда хорлагъандан сора онг чыкъланды. Жангы оборудование окъуучуланы билимлерин, сыналарын ёсдюрюрге ахшы себеплик этерикдиле.

Мастерскоила ачылгъан кюн кыонакъларгъа экскурсия къуралгъанды. Ала жангы тюрлю оборудованиегъа къарап, анга бюсюргенлерин билдиргендиде, преподавателле эм студентле бла тубешгендиде.

Эсге сала айтсакъ: аудиторияла жангы оборудование бла жалчытылынганларын сора да, мекамгъа ремонт да этиледиле. Ол санда тышы сюртолюп, айтатландырылгъанды.

Орта профессионал окъуу юй ишин узакъ 1947 жылладан бери бардырады. Мында сегиз тюрлю усталыкъларгъа юйретиле. Саулай алып айтханда, бююнлюкде студентлени саны юч жюзден аслам болады.

МАГОМЕТЛАНЫ Сулейман.

СПОРТ

Алчыланы санында

Бу кюнледе «Нальчик» спорт комплексде каратени зендокай тюрлюсюнден Къабарты-Малкъарны биринчилиги бардырылгъанды, анга республиканы спорт школларындан бла клубларындан жаш спортчула кыатышхандыла.

Анда «Элбрус» спорт клубузда жарау этгенле аслам майдал кыатышхандыла. Алай бла кеслерини ауурлукъ кыууумларында Кючмезланы Айдар, Имран Мендекеев, Шахмырзаланы Темерлан, Чочайланы Амир хорлагъандыла. Экинчи жерлеге Къудайланы Ибрагим, Амир Дзагов, Шахмырзаланы Кантемир чыкъландыла. Эндрейланы Ислам, Афашокъланы Азрет, Гылыланы Азрет, Бициланы Къурман ючюнчюле болгъандыла. Спортчуланы тренерле Жантуудуланы Азамат, Насыплланы Азрет бла Ёлмезланы Дагиб юйретедиле.

Даражалы турнирде – ахшы жетишимле

Москвада СССР-ни спортну устасы, физкультураны бла спортну сыйлы ишчиси Р.В. Погодинни саугълары ючюн грек-рим тутушудан эришуле ётгендиде. Алагъа 140-дан аслам жаш спортчу кыатышханды. Аланы араларында Элбрус районда Байзулаланы Юсюнюн атын журюутген спорт школну келечилери да болгъандыла.

Алайды да, 2006-2007 жыллада туугъанланы араларында Хапаланы Ислам хорлам болдургъанды. Ауурлукълары 67 килограммгъа дери болгъанланы араларында эрише, ол төрт тубешиюну да жетишимли бошагъанды. Ахыр сермешде уа къаршчы спортчуну техника жаны бла онглагъанды.

Бапыналаны Къурман да, кюйюзге төрт кере чыгып, аладан ючюсюнде алчы болгъанды, ахыр тубешиюунда уа хорларгъа аз кыалгъан эди. Алай былай эришуледе экинчи жерни да даражасы уллуду.

Жаш гёжефлени тренерле Хапаланы Аслан бла Башийланы Махмут юйретедиле.

Анатолий ТЕМИРОВ.

Наркотиклеге угъай деп

Тырнауузн «Геолог» спорт-саулукуландырыу комплексинде кызыланы араларында волейболдан регионла аралы эришу ётгенди. «Спорт – наркотиклеге кыажанду» деген чакъырыу бла бардырылгъан турнирге алты команда кыатышханды. Аланы барысын да Бабугентни волейболчу кызылары озгъандыла. Ала, элбрусчуланы 2:0 эсеп бла хорлап, биринчи жерге чыкъландыла.

Экинчи жерни уа тырнауузчула алгъандыла, Къашхатаудан команда уа ючюнчю болгъанды.

Хорлагъанлагъа бла алчы жерлеге чыкъланлагъа Элбрус районну физкультура эм спорт комитетини атындан майдалла, грамотала эм саугъала берилгендиде. «Единая Россия» партияны жер-жерли бёлюмюню келечилери да волейболдан турнирге кыатышханлагъа ыспас кыгъытла бла саугъала бергендиде.

Анатолий ТАЛАЕВ. СУРАТДА: тубешюупеден бири.

ЭСЕПЛЕ

Агъачны сакълануу кыйгъысын кере

Бююнлюкде «Экология» миллет проектге кере жашауда бардырылгъан «Агъачланы саклау» деген кыйматлы программа-ладан бирине саналады. Аны чеклеринде кыуруй баргъан тереклени орунуна эм агъачны жукаргъан жерлеринде жангыдан ёсюмлюклени орнатуу мадарла этиледиле. Аны хайыры бла агъач фондда къоранчланы 2024 жылгъа толусунлай тохтатыргъа онг табыллыкды. Болсада республикада ол эсеплеге бююнлюкде окъуна жетгендиде.

РФ-ни Правительство-суну 1605-р номерли буйругъуна эм тийишли мардалагъа кере, агъач мюклени от ёчюлтючю теника бла жалчытыу проект да

тири толтурула барады. Ол санда Къабарты-Малкъарда агъачда юч станция быйыл тийишли техника бла жюз процентге жалчытылыннгандыла.

Агъач мюклени баш борчлары – техноген эм хауа болумладан чыкълан кыоркъууну заманында эсеп, анга тийишли эс бурургъады. Аны бла байламлы агъачлагъа от тошоп, ол кюч алмазына кыаты контроль этиледиле. От ёчюлтючю энчи техника да хазырлыкда турады.

Быйыл республикада агъачча уллу кыоркъуу салырча ёртен болмагъанды. Анга себеплик этген баш мадарладан бирлерине специалистлени да кёз-кыулак болгъанларын, энчи техника бла тийишли

мадарла этилгенлерин да кыошарчады. Дагъыда ауур жюкле ташыгъан машинала барырча жолла ишленедиле, ёртен жайылмазына минерал ызла, арыкълар тартыладыла эм башха жумушла тамамланадыла.

Быйыл КъМР-ни Табийгъат байлыкълар эмда экология министрствосу агъач мюклеге от ёчюлтген 6 машина эм элли токъсан оборудование алгъанды.

Саулай алып айтханда, билимли, сынамлы кадрланы эм энчи техниканы да жетерча болгъаны республиканы агъач фондун сакъларгъа эм айнтыргъа ахшы себеплик этерикди.

МАГОМЕТЛАНЫ Сулейман.

ФЕСТИВАЛЬ

Къараучуланы сейирге кыалдыргъандыла

Бу кюнледе Железноводск шахарда тепсеу искусстводан «Зимний контент» деген кеп жанрлы сабий фестиваль-конкурс ётгенди. Анга СКФО-ну битеу республикаларыны келечилери кыатышхандыла.

Къабарты-Малкъардан эришууге «Шаги» ансамбль атланнганды эмда «Кавказ халкъланы тепсеулерин» деген номинацияда биринчи жерге аны солистлери Татчаланы Тамирлан бла Къазанлыланы Малика тийишли болгъандыла. Аланы хунерликлери бла усталыкълары эсеплеучо кыуууну сейирге кыалдыргъанды.

КЪАСЫМЛАНЫ Аминат.

АНГЫЛАТЫУ

Къолайсызладан – къоранчланы азыракъ

Къолайсыз кыууум коммунал жумушла ючюн хакъы бир кесегин төлемезге боллукъдула, деп эсге саладыла «Газпром межрегионгаз Нальчик» компанияда. Бу амалны хайырланы ючюн, республиканы Урунуу, иш бла жалчытыу эмда социал кыоруула арасына барып, заявление жазаргъа керекди.

Документлени берирден алгъа, хайырланган газ ючюн борч болургъа жарамаланы неда бу компания бла аны жабаргъа келишим этерге кереклисин эсде тутаргъа керекди. Газны эсеплеген приборлары болгъанла хар ай сайын

аны эсеплерин билдирип турургъа, төлеулерин а айны онунчусундан кеч кыалмай берирге борчлудула. Алай бла ол кертгюзюлеге эмда квитанциялагъа

тийишлиликде сагъынылгъан кыууумлагъа компенсация бериледи.

УЛБАШЛАНЫ Мурат хазырлагъанды.

Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини депутатлары эмда республиканы законла чыгарыу органыны аппаратында ишлегенле КъМР-ни Парламентини Председателин орунбасарыны болушлукъчушу ШУГУШЕВ Заур Хабилевичге атасы ШУГУШЕВ Хабиль Мулитович ёлгенине бушуу этгенлерин билдирип, кыйгъы сёз бердиле.

Къабарты-Малкъар Республиканы Маданият министрствосу Къабарты-Малкъар Республиканы сыйлы артисти, А.Шогенцуков аты Къабарты кырал драма театры актёру ХАМУРЗОВ Ахмед Сарабиевичге атасы ёлгенине бушуу этгенин билдирип, кыйгъы сёз береди.

УЧРЕДИТЕЛЬЕ: КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИ БЛА ПРАВИТЕЛЬСТВОСУ

Баш редактор КЪОНАКЪЛАНЫ Хасан РЕДКОЛЛЕГИЯ: ТЕКУЛАНЫ Хауа (баш редакторну орунбасары), ЖАНГУРАЗЛАНЫ Нажабат (баш редакторну орунбасары), ТОКЪЛУЛАНЫ Борис (жууаплы секретарь), МУСУКАЛАНЫ Сакинат, ТИКАЛАНЫ Фатима, ТРАМЛАНЫ Зухура, УЛБАШЛАНЫ Мурат.	ТЕЛЕФОНЛА: Редакторну приёмный – 42-63-01. Баш редакторну орунбасары – 42-38-21, 40-04-82. Жууаплы секретарь – 42-66-85. Секретариат – 40-93-62, Корректорла – 42-63-52. РЕДАКЦИЯНЫ БЁЛОМЛЕРИ: Политика эм право – 42-24-02, 42-67-68. Экономика – 42-66-73. Культура – 42-66-76. Социал ишле – 42-75-82, 40-59-18. Курортла, туризм эм спорт – 40-39-93, 42-66-71. Окъуучула бла байламлыкыла журюптоу эм жазылыу – 42-37-94. Энци корреспондент – 42-68-72. Операторла – 40-28-49, 42-39-65.	Редакция авторла бла кыагъат журютмейди. Къол жазмалагъа рецензия этилмейди эм ала артка кыйтарылмайдыла. Газетде басмаланган материалда айтылган оюмла редакцияны оюму бла келишимге боллукъдула. Алада айтылган хар зат ючюн Россия Федерацияны Басманы юсюнден законуна тийишлиликде материалланы авторлары кеслери жууаплыдыла. Редакция авторладан 400 газет тизгинден (машина бла жазылган 5–6 бет) кенно алмайды. Газет Связны, информация технологияланы эмда асламлы коммуникацияланы ишлери жаны бла федерал надзор кыулукуну (Роскомнадзорну) Къабарты-Малкъарда управленийсында 2016 жылда 19 декабрьде регистрация этилгенди. Регистрация номер – ПИ № ТУ07-00118. Индекс - П 5893	Газетни басмагъа «КъМР-Медиа» ГКУ-ну компьютер службасы хазыр этгенди. Газет «Издательство «Южный регион» ООО-ну типографиясында басмаланганды. Газетлени ислерине тапдыруу ючюн КъМР-ни почта связны федеральный Управленийсы жууаплыды. Телефонла: 76-01-21 Газетлени розничнагъа сатбуу ючюн КъМР-ни «Роспечать» акционер общество-су жууаплыды. Телефон: 42-69-34 Газет айыксыда юч кере чыгъады – геюрге, орта, шабат кюнледе.	Номерге графикте кере 19.00 сагъатда кыол салынады. 20.00 сагъатда кыол салыннганды ГАЗЕТНИ НОМЕРИН ЧЫГЪАРГЪАНЛА: Байсаланы Марзият – дежурный редактор; Кучукъланы Сафият, Кетенчиланы Зульфия – жууаплы секретарыны орунбасарлары; Мо-къланы Зухура (3-чю бет), Зе-заланы Лина (4-чю бет), Ахматланы Лноаза (1,2-чи бетле) – корректорла. Тиражы 1243 экз. Заказ № 2745 Багъасы 10 сомду.	РЕДАКЦИЯНЫ ЭМ ИЗДАТЕЛЬНИ АДРЕС: 360000, Нальчик шахар, Ленин атлы проспект, 5 электрон почта: elbor_50@mail.ru
--	--	--	--	---	---